Prima instanță: Judecătoria Drochia sediul Rîșcani (jud.I.Rabei)
Dosarul nr.2r-372/24 (nr. 2-23168382-03-2r-07112024)

CURTEA DE APEL NORD
Colegiul civil şi de contencios administrativ
D E C I Z I E

27 februarie 2025 **mun.Bălţi**

Instanța compusă din:
Președintele completului, judecător Elena Grumeza
Judecătorii Natalia Costaș, Ivan Parii

examinând, fără citarea părților, recursul declarat de avocatul Dorfman Igor în interesele recurentului Epure Ivan,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Epure Ivan către Rusu Laura, intervenient accesoriu Rusu Tatiana privind contestarea paternității,

împotriva încheierii Judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 17 octombrie 2024,-

c o n s t a t ă :

Poziția părții:

La 27 noiembrie 2023 Epure Ivan s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Rusu Laura, intervenient accesoriu Rusu Tatiana privind constatarea paternității.

În motivarea cererii de chemare în judecată a invocat că la 06 iulie 2004 a făcut cunoştinţă cu mama pârâtei- intervenientul accesoriu Rusu Tatiana; după puţin timp au hotărât să trăiască împreună. La 24 septembrie 2004 a fost numită şi desfăşurată cununia, nunta a fost planificată pe data de 22 ianuarie 2005, dar la data de 18 ianuarie 2005, Rusu Tatiana a fost rugată să plece din motivul că s-a aflat despre trecutul ei şi relaţiile duse cu alte persoane chiar în timpul traiului împreună. Mai târziu Rusu Tatiana i-a comunicat despre naşterea unei fetiţe la ***** pe numele Rusu Laura, invocând că acesta este copilul lui.

Susține că la 17 octombrie 2005 a fost acţionat în judecată de Rusu Tatiana privind recunoaşterea paternităţii şi plata pensiei pentru întreţinerea copilului minor Rusu Laura. Rusu Tatiana în şedinţă de judecată a comunicat că ar dori efectuarea expertizei ADN, însă nu dispune de bani, dânsul a fost de acord să achite fiecare câte jumătate din suma pentru expertiză, însă instanța nu a luat în considerație acest fapt.

La solicitarea lui Curtea de Apel Bălţi a dispus efectuarea expertizei genetice în Centrul de Medicină Legală. În raportul de expertiză s-a menționat că naşterea copilului a

avut loc în termen fiziologic de sarcină; conceperea copilului a fost posibilă *****; întrebarea despre paternitatea biologică a cet.Ion Epure faţă de copilul născut de cet.Tatiana Rusu se soluţionează în laboratorul biologic al Centrului Medicină Legală a MS, unde este necesară prezenţa persoanelor în cauză.

Expertiza a fost numită, dar Rusu Tatiana nu a dorit să se prezinte, cu toate că dânsul și-a asumat obligaţia de a achita cheltuielile pe expertiză integral, dar şi instanţa de apel i-a dat cîştig de cauză lui Rusu Tatiana. Susține că el insistam la petrecerea expertizei genetice şi avea o poziţie activă în vederea supravegherii corectitudinii desfăşurării examinării dosarului în cauză.

La 26 septembrie 2008 a efectuat o expertiză genetică ADN în Braşov, România la DNA SOLUTIONS PTY,LTD, care a confirmat faptul, că Rusu Laura nu este copilul lui. Colegiului Civil şi de Contencios Administrativ al Curţii Supreme de Justiţie din nou a neglijat expertiza şi nici nu a dorit să numească o altă expertiză ADN.

La *****, la o zi după împlinirea majoratului de către Rusu Laura, i-a trimis prin intermediul Poşta Moldovei, în baza fişei recomandate, cerere de mediere în care a explicat cine este şi că solicită efectuarea unei expertize ADN privind stabilirea paternităţii, dar până în prezent nu a fost contactat.

În drept, pretenţiile se întemeiază pe dispoziţiile art.49 Codul Familiei, art.39, 85, 148, 166-167 Codul de Procedură Civilă Republica Moldova, art.18 al Hotărîrii Plenului Curţii Supreme de Justiţie a Republicii Moldova nr.5 din 21.12.2015.

Solicită Epure Ivan constatarea paternităţii Epure Ivan şi Rusu Laura, prin numirea expertizei genetice (ADN), cheltuielile de expertiză se obligă să le suporte.

La 20 martie 2024 Epure Ivan a depus o cerere de modificare a pretențiilor și anume cu privire la contestarea paternității sale față de fiica Rusu Laura.

Prin încheierea Judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 04.04.2024 s-a dispus încetarea procesului civil.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 28.06.2024 s-a casat încheierea Judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 04.04.2024, cu restituirea cauzei la rejudecare.

La 25.09.2024 reprezentantul lui Rusu Laura și Rusu Tatiana, avocatul Stela Gavajuc, a înaintat cerere prin care a ridicat excepția de tardivitate a acțiunii.

În susținerea excepției de tardivitate a indicat că hotărârea nr.2-3726 din 21 decembrie 2005 a Judecătoriei Bălţi, prin care a fost stabilită paternitatea lui Ivan Epure față de fiica Rusu Laura, a rămas definitivă şi irevocabilă la 28 februarie 2007, iar reclamantul s-a adresat în instanţă cu o cerere privind contestarea paternității la 27 noiembrie 2023, adică peste mai bine de 16 ani de când s-ar fi născut dreptul lui la acţiune, de aceea solicită respingerea acţiunii pe motivul expirării termenului de prescripție, în temeiul prevederilor art.394 Cod civil, 186^1 Codul de procedură civilă.

Poziţia instanţei:

Prin încheierea Judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 17.10.2024 s-a admis cererea privind invocarea excepției de tardivitate, iar acțiunea civilă s-a respins ca tardivă.

Solicitarea recurentului:

La 31.10.2024 de avocatul Dorfman Igor în interesele recurentului Epure Ivan, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 17.10.2024, solicitând casarea încheierii.

Argumentele părţilor:

În motivare s-a invocat că la caz, termenul de prescripție nu a fost încălcat, cererea fiind depusă în instanța de judecată după ce pârâta a obținut calitatea de exercițiu a drepturilor procedurale. Menționează că prin adoptarea a mai multe soluții în acest proces – de încetare a procesului și de admitere a excepției de tardivitate, i se încalcă dreptul la un proces echitabil.

Aprecierea instanţei de recurs:

Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanţii la proces şi a materialelor din dosar, Colegiul consideră necesar de a respinge recursul din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art.424 alin.(1) Codul de procedură civilă, curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

Potrivit dispozițiilor art.426 alin.(3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În speță se contestă încheierea prin care s-a admis cererea privind invocarea excepției de tardivitate.

Articolul 186^1 alin.3 Codul de procedură civilă prevede că dacă nu se dispune repunerea în termen şi/sau se admite excepţia de tardivitate, instanţa de judecată respinge acţiunea ca fiind tardivă printr-o încheiere motivată care poate fi atacată cu recurs.

Potrivit prevederilor art.425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța reține că încheierea contestată a fost emisă la 17.10.2024, fiind expediată reprezentantul recurentului la 18.10.2024 prin intermediul poștei electronice. Recursul a fost declarat la 31.10.2024, ceea ce denotă respectarea termenului de contestare.

Potrivit art.427 lit.a) Cod procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art.186[1] alin.4 lit.a) Codul de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii adoptate conform alin.(3), este în drept: a) să respingă recursul şi să menţină încheierea.

Examinând recursul potrivit Secţiunii 1 Cod procedură civilă , instanţa de recurs nu se va implica în esenţa fondului litigiului judecat de prima instanţă, ci va verifica în exclusivitate respectarea normelor procesuale la emiterea încheierii atacate.

Din actele cauzei se confirmă faptul că la 27.11.2023 Epure Ivan s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Rusu Laura, intervenient accesoriu Rusu Tatiana privind constatarea paternității față de Rusu Laura.

La 20.03.2024 Epure Ivan a depus o cerere de modificare a pretențiilor și anume cu privire la contestarea paternității sale față de fiica Rusu Laura.

Prin încheierea Judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 04.04.2024 s-a dispus încetarea procesului civil.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 28.06.2024 s-a casat încheierea Judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 04.04.2024, cu restituirea cauzei la rejudecare.

La 25.09.2024 reprezentantul lui Rusu Laura și Rusu Tatiana, avocatul Stela Gavajuc, a înaintat cerere prin care a ridicat excepția de tardivitate a acțiunii.

Prin încheierea Judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 17.10.2024 s-a admis cererea privind invocarea excepției de tardivitate, iar acțiunea civilă s-a respins ca tardivă.

La 31.10.2024 de avocatul Dorfman Igor în interesele recurentului Epure Ivan, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 17.10.2024, solicitând casarea încheierii.

Articolul 5 alin.1 Cod de procedură civilă prevede că (1) Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Articolul 186[1]. Excepţia de tardivitate

(1) Cererile depuse în instanţa de judecată peste termenul de prescripţie extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripţia, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanţa de judecată a excepţiei de tardivitate. Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripţie sau solicită repunerea odată cu ridicarea excepţiei, instanţa de judecată examinează excepţia de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen.

(2) Excepţia de tardivitate şi, după caz, repunerea în termen se soluţionează în şedinţă de judecată, convocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. Lipsa participanţilor citaţi legal nu împiedică examinarea cererilor.

În conformitate cu dispoziţiile art.185 alin.1 lit.n) Cod de procedură civilă, judecătorul, în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, îndeplineşte următoarele acte: la cerere, soluţionează excepţia de tardivitate a pretenţiilor.

Colegiul civil notează că prescripţia extinctivă ca termen juridico-civil se răsfrânge asupra posibilităţii apărute la persoană (fizică sau juridică) de a-şi apăra dreptul încălcat pe calea acţiunii civile. Prescripţia extinctivă este termenul, la expirarea căruia în cazul în care acţiunea n-a fost înaintată, se stinge dreptul civil, apărut în urma delictului civil, la admiterea acţiunii.

Legislaţia civilă face legătura dintre acţiunea termenului de prescripţie cu încălcarea dreptului. Aceasta înseamnă că până în momentul în care dreptul subiectiv sau interesul protejat de lege nu sunt încălcate, nu poate fi vorba despre începutul curgerii termenului de prescripţie. Termenul de prescripţie poate să-şi aibă începutul nu doar în momentul în care dreptul subiectiv a fost încălcat, dar şi mult mai târziu.

Obierctul juridic litigios din speță reprezintă contestarea paternității.

Articolul 49 Codul familiei statuiază că

(1) Paternitatea (maternitatea) poate fi contestată numai pe cale judecătorească de către persoanele înscrise drept tată sau mamă sau de către persoanele care sînt mama sau tatăl firesc al copilului, de către copil la atingerea majoratului, de către tutorele (curatorul) copilului. În cazul în care în privinţa părintelui este instituită o măsură de ocrotire judiciară, se aplică prevederile art.4852 şi 4853 din Codul civil.

(2) Cererea privind contestarea paternităţii (maternităţii) poate fi depusă timp de un an din momentul cînd una din persoanele enumerate la alin.(1) a aflat sau trebuia să fi aflat despre înscrierea privind paternitatea (maternitatea) sau din momentul atingerii majoratului, în cazul unui minor.

(3) Nu au dreptul să conteste paternitatea:

a) soţul care şi-a dat acordul scris la fecundarea artificială sau implantarea embrionului soţiei;

b) persoana care a fost înscrisă drept tată al copilului în baza declaraţiei comune a acesteia şi a mamei copilului sau în baza declaraţiei proprii, dacă în momentul depunerii acesteia ştia că nu este tatăl firesc al copilului.

Completul de judecată denotă faptul că în certificatul de naștere al intimatei Rusu Laura, a.n. 12.09.2005, în rubrica ”tată” este înscris Rusu Ivan /f.d.8/.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălţi nr.2-3726 din 21.12.2005, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Rusu Tatiana către Epure Ivan privind

stabilirea paternității și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor, s-a stabilit paternitatea lui Epure Ivan faţă de fiica Rusu Laura, s-a încasat de la Epure Ivan în beneficiul Tatianei Rusu pensia pentru întreținerea copilului Rusu Laura în mărime de 1/4 din toate veniturile lunare, începând cu 18.10.2005 şi până la majoratul copilului /f.d.9/.

Prin decizia Curţii de Apel Bălţi nr.2a-338/2006 din 05.09.2006 s-a respins apelul declarat de Epure Ivan şi s-a menţinut fără modificări hotărârea Judecătoriei Bălţi din 21.12.2005 /f.d.11/.

Prin decizia Curţii Supreme de Justiţie nr.2ra-346/07 din 28.02.2007 s-a considerat inadmisibil recursul declarat de Epure Ivan /f.d.12-13/.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție nr.2rh-329/07 din 31.10.2007 s-a respins ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Epure Ivan împotriva deciziei Curţii Supreme de Justiţie din 28.02.2007/f.d.31-32/.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție nr.2rh-16/09 din 21.09.2009 s-a respins ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Epure Ivan împotriva deciziei Curţii Supreme de Justiţie din 28.02.2007/f.d.33-34/.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție nr.2rh-18/17 din 15.02.2017 s-a respins ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Epure Ivan împotriva deciziei Curţii Supreme de Justiţie din 28.02.2007/f.d.35-36/.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție nr.2rh-66/18 din 14.03.2018 s-a respins ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Epure Ivan împotriva deciziei Curţii Supreme de Justiţie din 28.02.2007/f.d.37-38/.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție nr.2rh-80/22 din 28.09.2022 s-a respins ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Epure Ivan împotriva deciziei Curţii Supreme de Justiţie din 28.02.2007/f.d.40-41/.

Conform art.394 Cod civil, acţiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripţie extinctivă numai dacă persoana în a cărei favoare a curs prescripţia, creditorii persoanei sau oricare altă persoană care are un interes legitim a ridicat excepţia de tardivitate conform Codului de procedură civilă.

Prin prisma dispozițiilor art.395 alin.1 Cod civil, termenul de prescripţie extinctivă începe să curgă de la data naşterii dreptului la acţiune. Dreptul la acţiune se naşte la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului

Conform art.391 alin.1 Cod civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, pe calea intentării unei acţiuni în instanţă de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Iar norma specială de la art.49 alin.2 Codul familiei reglementează că cererea privind contestarea paternităţii (maternităţii) poate fi depusă timp de un an din momentul cînd una din persoanele enumerate la alin.(1) a aflat sau trebuia să fi aflat despre

înscrierea privind paternitatea (maternitatea) sau din momentul atingerii majoratului, în cazul unui minor.

Articolul 394 Cod de procedură civilă prevede că decizia instanţei de apel rămîne definitivă în momentul pronunţării şi se execută conform prevederilor prezentului cod şi ale altor legi.

Conform art. 255 Cod de procedură civilă, hotărîrea judecătorească se execută, în modul stabilit de lege, după ce rămîne definitivă, cu excepţia cazurilor de executare imediată după pronunţare.

La acest capitol, completul de judecată denotă că instanța de prim nivel corect a statuat că Epure Ivan încă din anul 2005 a cunoscut că prin hotărârea Judecătoriei Bălți din 21.11.2005 s-a constatat paternitatea lui față de copilul Rusu Laura, hotărârea fiind menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 05.09.2006.

Potrivit Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 5 din 21.12.2015 cu privire la practica judiciară de soluţionare a cauzelor ce ţin de atestarea provenienţei copilului, în cazurile de contestare a paternităţii, termenul de prescripţie de un an, prevăzut de art.49 alin.(2) Codul familiei, având în vedere jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor Omului (cauza Shofmanvs Federaţia Rusă, cererea nr.7482/01), se aplică din momentul când una din persoanele enumerate la alin.(1) al articolului enunţat, au aflat că persoana înscrisă ca tată, la rubrica „Tata”, în certificatul de naştere al copilului, nu este tatăl biologic al copilului.

Astfel, termenul de prescripție de un an pentru înaintarea de către recurent a acțiunii privind contestarea paternității față de copilul Rusu Laura, a început din 05.09.2006, odată cu pronunțarea deciziei Curții de Apel Bălți, care este definitivă și executorie, în baza căreia dânsul urma a fi înregistrat în actul de naștere al copilului în calitate de tată.

În speță, Epure Ivan s-a adresat cu acțiune privind contestarea paternității la 19.03.2024 (acțiunea concretizată), ceea ce indică la faptul că acțiunea este depusă peste termenul legal de prescripție de un an.

Completul de judecată al Curții de Apel Nord atestă că motivele de casare, invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către prima instanță și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a încheierii atacate cu recurs.

În aceste circumstanțe, Colegiul civil și de contencios administrativ consideră întemeiată soluția primei instanțe privind admiterea excepției de tardivitate și respingerea acțiunii civile ca tardive.

Concomitent, Colegiul relevă că recurentul/reclamant nu a solicitat repunerea în termen a acțiunii civile.

În context, instanţa aminteşte că art.6§1 din Convenţia Europeana a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanţă cu orice contestaţie referitoare la drepturile şi obligaţiile sale cu caracter civil. Instanţa europeană a relatat însă, în practica sa constantă, că „dreptul la o instanţă" nu este absolut. În această privinţa, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiţiei pot să justifice impunerea unui termen de prescripție. Înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricţie ce guvernează accesul la justiţie.

Conform art.428 alin.1 Cod de procedură civilă, decizia instanţei de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămîne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanţei la data emiterii.

Conducându-se de dispoziţiile art.427 lit.a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord,-

d i s p u n e :

Respinge recursul declarat de avocatul Dorfman Igor în interesele recurentului Epure Ivan.

Menține încheierea Judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 17 octombrie 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Epure Ivan către Rusu Laura, intervenient accesoriu Rusu Tatiana privind contestarea paternității.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecător: **Elena Grumeza**

Judecătorii: **Natalia Costaș** **Ivan Parii**